

Juridische kwesties
die zijn weggezaakt

Buitengerechtelijke incassokosten

DOOR / JEROEN VELDHUIS

Antwoorden op twaalf prejudiciële vragen geven meer duidelijkheid over de verschuldigheid en hoogte van de buitengerechtelijke incassokosten.

Consumenten en kleine bedrijven beschermen tegen onredelijke incassokosten en onduidelijkheid over de verschuldigheid en de hoogte van incassokosten wegnemen. Dat waren de doelen van de Wet normering buitengerechtelijke incassokosten (de 'WIK') en het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten (het 'Besluit'), die op 1 juli 2012 in werking traden. Het Besluit werkt uit voor welke vorderingen de WIK geldt en hoe de incassokosten worden berekend. In plaats dat de discussie over incassokosten met de WIK tot een einde kwam, leek het wel of die juist werd aangewakkerd. De afgelopen jaren zijn maar liefst twaalf prejudiciële vragen gesteld over dit onderwerp.

Om beide doelen van de wet te bereiken, zijn de incassokosten geabstraheerd van de daadwerkelijk verrichte incassohandelingen. Het is niet meer relevant wie welke incassohandelingen verricht.¹ De WIK geldt enkel voor geldvorderingen uit overeenkomst, omdat de omvang van die vorderingen (de hoofdsom) eenvoudig is vast te stellen. Voor vorderingen uit hoofde van schadevergoeding geldt de WIK niet, tenzij deze zijn vastgelegd in een vaststellings-overeenkomst of de verbintenis tot betaling van een geldsom is omgezet in een verbintenis tot vervangende schadevergoeding.²

Bij zakelijke incasso's is de WIK aanvullend recht. Partijen kunnen

duus afwijkende afspraken maken. Er hoeft geen aanmaning te worden verzonden voordat de debiteur incassokosten verschuldigd is.

De zakelijke debiteur is altijd veertig euro aan incassokosten verschuldigd als de wettelijke of contractuele betalingstermijn is verstreken; hiervan kan niet worden afgeweken.³ Bij consumentenincasso's ligt dit anders. Hier is de WIK dwingend recht en afwijken ten nadele van de consument kan niet; afwijken ten voordele wel. Voordat een consument incassokosten verschuldigd is, moet de schuldeiser twee hordes nemen. Ten eerste moet de consument in verzuim geraken. De tweede horde is dat de in verzuim verkerende consument nog veertien dagen de tijd wordt gegund om alsnog te betalen. Dit moet schriftelijk gebeuren middels de zogeheten veertiendagenbrief. Hierin moeten de gevolgen van niet-betaling worden aangegeven, waaronder het bedrag dat aan incassokosten verschuldigd zal zijn (artikel 6:96 lid 5 Burgerlijk Wetboek). Dit is om consumenten te waarschuwen, zodat ze niet verrast worden door de incassokosten.

De veertiendagentermijn start op 'de dag na aanmaning'. Wanneer dit precies is, was niet duidelijk. De Hoge Raad bepaalde dat deze termijn aanvangt op de dag nadat de schuldenaar de aanmaning ontvangt.⁴ In de praktijk blijkt dat consumenten lang niet altijd de volledige termijn van veertien dagen wordt gegund. Nog

steeds wordt bijvoorbeeld gesommeerd tot betaling 'binnen veertien dagen na dagtekening van deze brief'. Dat is dus niet juist en dan zijn geen incassokosten verschuldigd. Dit gebrek kan worden hersteld door alsnog een correcte veertiendagenbrief te sturen.⁵

Leidt een correcte veertiendagenbrief niet tot tijdige en volledige betaling, dan zijn incassokosten verschuldigd zonder dat verdere incassohandelingen nodig zijn.⁶ In juli 2005 bepaalde de Hoge Raad desgevraagd dat incassokosten onder het begrip kosten van artikel 6:44 lid 1 BW vallen.⁷ Dit betekent dat een (deel)betaling eerst in mindering strekt op de kosten (waaronder incassokosten), vervolgens op de rente en ten slotte op de hoofdsom en de lopende rente.

Jeroen Veldhuis is advocaat bij Visser & Van Solkema Advocaten in Amsterdam.

NOTEN

- ¹ *Staatsblad* 2012, nr. 141, p. 3. Zo ook: HR 13 juni 2014, *NJ* 2014, 405, r.o. 3.6.
- ² Artikel 1 Besluit, *Kamerstukken II* 2009/10, 32 418, nr. 3, p. 2 en *Staatsblad* 2012, nr. 141, p. 1.
- ³ Artikel 6 lid 1 Richtlijn 2011/7/EU van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PbEU L48/1).
- ⁴ HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2704, r.o. 3.4.
- ⁵ *Idem*, r.o. 3.6.2.
- ⁶ HR 13 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1405.
- ⁷ HR 10 juli 2005, ECLI:NL:HR:2015:1868.